

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XVI. Ponuntur aliquot discursus ad melius easdem considerandas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

CAP. XVI.

De aliquibus discursibus, ad meliùs perfectiones diuinas considerandas.

DVOBVS anima modis ad
 attentè & vtiliter diuinas
 perfectiones considerandas
 ascendit. Primò quando à Deo mo-
 tione & supernaturali quadam vi
 mouetur & sustollitur, lucisque, ac
 splendoris supernaturalis radijs pre-
 uenitur ac visitatur. Hæc notitia di-
 citur anagogica. nam eò à causa su-
 prema, quæ est Deus, eleuatur, quò
 naturaliter pertingere nequibat.
 Tunc porrò ipsam ad contemplan-
 dum ea, quæ in Deo sunt, opus mini-
 mè est facere discursus, aut vllas ra-
 tiones formare. nam tunc sine inue-
 stigatone sua, & vlllo labore, magna
 claritate & perspicuitate, qualem
 fides patitur, naturam, potentiam,
 bonitatem, pulchritudinem, & re-
 liquas Dei perfectiones contempla-
 tur, & maxima cum suauitate Deum
 ipsam

R. 6

*Bernar. in
 epist. ad
 fratres de
 monte Dei
 D. Bonau.
 de 7. grad.
 contempl.
 Dionys. de
 contempl.
 lib. 1. art.
 42.*

*Orationis
 mentalis
 modus
 extraor-
 dinarius,
 est notitia
 Anagogi-
 ca.*

396 FRAN. ARIAS CAP. XVI
ipsum degustat, illiq; ardētissimo &
dulcissimo amore vnitur. tota reno-
uatur, & viuificatur memoria rerum
cognitione, intellectus luce & cla-
ritate cōpletur, volūtas deniq; su-
uissimi amoris igne inflāmur. Cœ-
lesti quodā rore perfunditur, cui to-
ta innatat cum recreatione: vnō
quandam diuinam recipit, qua tota-
liter confortatur, qua tepor fu-
git, omnes prauī motus & passiones
abscedunt, tota que feruore, deuo-
tione sanctis que affectionibus re-
pletur. Hanc porro noticiam & cō-
templationis donum, nō modō hu-
milibus, qui litteris operam dederunt,
sed & alijs, qui nunquam studuerūt,
etiam mulieribus, quando cum hu-
militate vitæq; puritate sancto huius
se orationis mētalis dant exercitio
elargitur Deus. Quod que etiam ma-
gis admirabile est, interdum etiam
ijs, qui in virtute admodum imper-
fecti sunt, & non nisi primum medi-
tationi se dare incipiunt, quō scilicet
(sicut benè S. Gregorius & D.
Bernardus notant) in sancto hoc ex-
ercitio

1. hom. 17.
in Ezech.
vbi supra.

ercitio perseuerent, & ad pristina
vicia nauseantes non redeant. hinc
gloriarī, aut præsumere nemo de-
bet, nec cogitare, iam multū se pro-
fecisse, si interdum se à Deo donis
ijs, quæ singularibus & intimis ami-
cis suis elargiri solet, visitatum sen-
tiat.

*Dionys.
Cathuf. li.
2. de cont.
ar. 4.*

Alter quo ad pefectionum diui-
narum considerationem anima a-
scendit, modus fit via ordinaria, in-
dustria scilicet & diligentia huma-
na, cum gratiæ diuinæ auxilio à
creaturarum contemplatione ad
notitiam creatoris, & mysterijs hu-
manitatis Saluatoris ad diuinitatem
eiusdem ascendendo. Et secundus
hic modus ordinarius ad primum
est dispositio. nam Deus sicut ijs, qui
benè donis suis naturalibus vtuntur,
supernaturalia concedit, ita ijs, qui
rite ordinarijs & communibus gra-
tiæ donis vtuntur extraordinaria &
admodum singularia elargitur. In
secundo hoc modo locus est discursi-
bus & ratiocinationibus, quarum
hic aliquas vtilēs & salutare in
R 7 medi-

*Ordinari
per discursum
siue
ratiocinatione.*

398 FRANC. ARIAS. CAP. XVI.
meditando proficere volentibus fu-
turas (vti re ipsa experientur) pon-
mus.

AEterni-
tatis con-
sideratio
per discus-
sum.

Vt aliquo modo æternitatis Dei
intelligatur perfectio, et si mundus
iam secundum extensioem septuaginta
interpretum supputandi rati-
onem, non nisi sexies mille septuaginta
gentis, & octoginta aut circiter an-
nis steterit, at quoniam illum Deus
longiori ante spatio quam concipi-
re ipsi possumus creare potuit; pon-
mus quandam centum mille anno-
rum ante mundum durationem, &
consideremus ante hoc tempus Deum
fuisse. Ponamus & aliam ante hanc
quingenties mille sæculorum dura-
tionem, atque ita paulatim sursum
ascendendo diu multiplicemus, &
ante hæc omnia Deum infinita du-
ratione & spatio existisse confide-
remus. nam hæc omnia complecti-
tur æternitas. consideremus inquam
ipsum non modò existisse, sed &
adèd magnum, potentem ac beatum
vti modò est; & hanc in ipso perfe-
ctionem admiremur, & de eadem
gau-

gaudeamus. Quin & hoc discursu
erui æternitas potest. Tam vastum
temporis fingamus spatium, quale
iam descripsimus, deinde cogitemus
etiam maius & longius quid æterni-
tatem esse: rursus & aliud spatium
& durationem multo maiorem: de-
in imaginemur hanc æternitatis in-
tuitu velut momentum & temporis
instans esse, nam infinities maior est
æternitas. Atque ita semper ascen-
dere possumus, donec Deum talem
durationem se dignam habere ad-
miremur & ex animo gaudeamus.

Ad melius autem pulchritudinē
& suavitatem, simul & bonitatem,
sapienciam, omnemque Dei perfe-
ctionem intelligendam, cogitemus
Seraphinorum omnium à Deo con-
ditorum primus & supremus, quam
pulchra, suavis, bona, sapiens &
perfecta creatura sit: quantam ad-
mirationem & exultationē aspectu
esset suo allatura, quantam æstima-
tionem & reuerentiam sui in intu-
entium animis excitatura, siquidē
Angelus ille Ioaanni Euangelistæ
imagi-

Aliarum
Dei per-
fection-
num, Bo-
nitatis,
Pulchri-
tudinis,
&c.

imaginaria visione apparens, tam
 in ipso reuerentiam & admirati
 nem caufarit, vt coram illo in ter
 se prostrauerit: & licet ab Angelis
 faceret inhibitus, denuo apparen
 eandem reuerentiam exhibuerit. His
 consideratis fingamus dein aliam
 creaturam centies millies Seraphi
 no illo pulchriorem, & aspectu
 cundiolem, meliorem, sapien
 tiorē & perfectiorem. Cogitemus
 quàm admirabile & iucundum
 turum fit, huiusmodi creaturam
 fpecere: hoc modo paulatim afe
 damus ad contemplandam crea
 ram adeo elegantem, bonam, sapi
 entemque, quæ summam suo aspectu
 admirationem, voluptatem & delecta
 tionē causetur. Mox intellectum
 attollamus, cogitemusque Deum
 infinitè pulchriorem, meliorem, am
 abiliorem, & perfectiorem esse
 quàm quicquid cogitare possimus
 adeò vt licet creaturas usque & vi
 que pulchriores, meliores, aspectu
 amabiliore fingeremus, alioquin
 tamen infinities pulchrior, melior,
 & vi

Apoc. 19.
 & 22.

DE ORAT. MENTALI. 401

& visu iucundior, reliquis omnibus
appareret. Attentè ergo, diu, & ma-
ture talem pulchritudinem, bonita-
tem, sapientiam, iucunditatem, ac
perfectionem admiremur, quæ infi-
mities quidquid cogitatione fingere
possimus, excedit: Gratiasque aga-
mus & ex animo Deum esse talem
collemus.

Ad magnitudinem, maiestatem,
potentiam, & immensitatem Dei
considerandam, sibi homo terræ
magnitudinem, (quæ, iuxta Philoso-
phos minimam illi attribuentes, se-
prem leucarum millia ambitu com-
pletur: nam alij Astrologi, ut A-
ristoteles ait, maiorè illi multo ma-
gnitudinem ascribunt) fingat. Dein
quæ magnitudinem consideret, quæ
(ex Philosophorum sententia) de-
cies terra maior: quia, ut ait D. Tho-
mas Dionysium in Angelorum secu-
tus numero, quò creaturæ nobilio-
res sunt & superiores, eo & quanti-
tate & numero maiores. Consideret
deinde aëris capacitatem decies a-
qua, & centies terra patentiorem:
mox

Arist. lib. 2. de cælo. Immensitatis.

Titelman. in Philos. lib. 5. c. 13. auellus lib. 2. de cælo c. 5. D. Thom. 1 p. 9. 50. ar 5.

mox elementi ignis, qui supra est, licet non resplendat, quoniam in propria est materia, & aëre rarior, secunda hanc proportionē decies aëre, & millies terra maior est. Non

ad primi orbis magnitudinē imaginationē cōuertat, ascendat deinde sequentē priore multo maiore cōpōtā. Idō, donec ad octauū, quod firmamentum stellarum stelliferum, pertingat: quod adeo amplum, ut singulae

Titelman. lib. 7 in Philos. c. 5. lae quae in eo sunt stellae, & sonant candelae instar videntur, ut Philo-

phi tradunt, centies terram superius magnitudine. quae cum innumerae sint & earum quae oculis notabilis magnae apparent (quarum numerum Astrologi subduxere,) maiores (ut ipsi tradunt) centies & septies terrae minores, decies & octies, terra maiores sint, quanta caeli futura magnitudo, quae innumeras tota terra maiora habet stellas? Ascendat ulterius ad noni caeli (quod crystallinum, non-

D. Thom. p. 1. q. 68. 4. 4. nulli primum mobile dicunt: sed alij rationibus ex eo quod respicit orbium caelestium motibus per-

DE
pitur e
crystal
magnit
& tum
que em
beatoru
magnit
gens be
magnit
qua reli
liquā di
ne & nu
num a
erigat,
amplitu
si: illius
di mach
multieu
mento
diuina
eadem
alio vel
meros
posset.
talem
auctori
que in s

Titelman.
in Philos.
lib. 7 c. 12.

pitur elicitis moti docent præter
crystallinum, aliud decimum esse)
magnitudinem contempletur. Quin
& tum ulterius progrediatur, coeli-
que empyrei, quod non mouetur, &
beatorum domiciliū est, immensam
magnitudinē spectet. hoc plenū An-
gehs beatis intueatur, quorū singuli
magnitudine spiritali maiores sūt,
quæ reliquū vniuersum corporeū. A-
liquā diu immēsam illā magnitudi-
nē & numerū creaturarū propè infi-
nitum admiretur; tum animę oculos
erigat, cōsideretq; quanta maiestas,
amplitudo, potestas deniq; supremi
sūt illius Dei, qui vniuersā hāc mun-
di machinā, & hanc immensitatē &
multitudinē creaturarū vnico mo-
mento ē nihilo condidit: idque solo
diuinæ voluntatis suæ nutu, & quod
eadem facilitate, alio momento, &
alio velle suo de nouo alios innu-
meros mundos, qualis hic, creare
posset. Hic anima quiescat suspensa,
talem magnitudinem, potentiam &
auctoritatē Domini mirata, magnā
que in se complacentiam, gaudium
& iu-

404 FRAN. ARIAS CAP. XII
& iucunditatem concipiat, quod
Deus ad eum magnus, & potentia,
maiestate, omni que perfectione tantum
incomprehensibilis.

Harum autem considerationum
est perfectionibus diuinis elicitarum
& est creaturis acceptarum, sunt
hisce Christi mysterijs applicandi
modus hic est. Postquam ante
oculis mysterij, quod meditari
historiam, verbi gratia, natiuitatis
aut captiuitatis Dominice, quod
dit, aliquandiu mysterium seponit
intellectum sustollat, & discipulus
hisce simili aliquam est diuinis per
fectionibus contempletur: quam
aliquandiu perpendit, simul & magnitudinem,
pulchritudinem, potentiam, & maiestatem Domini
novo oculos in mysterium, quod
posuit conijciat, ipsum que potius
rando consideret. Ergo Dominus
ille, cuius magnitudo, pulchritudo,
potentia; & maiestas intellectum
meum exhauriebat, summamque
mihi admirationem iniiciebat, &
quodammodo extra me rapiebat, is

In mysterijs
vite Christi,
quomodo
utendum
consideratione
diuinatum
perfectio-
num.

CAP. VII.
cipiat, qui
potentia,
ctione tam

consideratione
is elicitarum
rum, tam
applicandis
quam
meditatione
natiuitate
nica, quae
ium separa
& discip
liuini per
or: quam
simul & m
udinem, po
Domini
m, quod
que penit
o Domini
ulchris
intellectu
umman
ijcietur &
apicbat, in
ipse

DE ORAT. MENTALI. 405
ipse puerulus est, qui in hoc praesepi
iacet: is est vir ille venerandus, qui
funibus ligatur, malè à militibus ex
cipitur? Has ergo & alias quas dixi
mus mysterij circumstantias cogi
tans, perpendat & amorem, quo hæc
omnia ob nostri salutem ipse pertu
lit, & humilitatem ac mansuetudi
nem qua sustinuit: ac aliquamdiu in
eis anima hæreat. tum sæpenumero
viscera sibi commoueri, suaves ab
oculis lacrymas promanare, volun
tatem pijsimam admirationis, com
passionis, amoris, & virtutes filij
Dei imitandi desiderij affectibus
sentiet concitari; qui præcipuus est
fructus, quem Dei, à quo omne
procedit bonum, gratiâ
elicere ex oratione
possumus.

CA-